

РОЗВИТОК СКРИПКОВОГО МИСТЕЦТВА В ТЕНДЕНЦІЯХ ХІХ СТОЛІТТЯ

Появу віртуозної неперевершеної гри пов'язують з епохою романтизму . Розвиток широкого спектру техніки гри веде до появи нового удосконаленого інструменту. Проте скрипка не відразу здобула популярність у музичному світі. Адже на той час її попередниця віола впевнено зайняла місце традиційного камерного інструмента. Її м'який, приглушений матовий голос відповідав невеликим концертним залам аристократичних салонів, вузькому колу слухачів. Скрипка ж була інструментом істинно народним, її можна було почути у трактирах, на ярмарках, площах. Її сильний, глибокий, насичений, із багатьма тембральними відтінками звук був водночас рухливим, здатним занурювати слухачів у глибину людських почуттів і миттєво змінювати настрої. Тільки завдяки творчості відомих скрипалів, які, вражаючи публіку небаченою технікою гри, розкрили величезні можливості, красу і багатство цього інструмента, скрипка по праву стала царицею музики. У ХІХ ст. такими скрипалями-віртуозами були А. Ветан, К. Ліпінський, П.Сарасате, Г. Венявський, геніальний Н. Паганіні .

В епоху романтизму національна свідомість надзвичайно яскраво проявляється у творчості всіх митців того часу. Особливі митці які поєднали в собі виконавця - віртуоза і композитора до того цього часу є актуальними питаннями дослідників. Серед технічного плану постають нові прийоми і засоби гри на інструменті. У технічному плані постановка змінює свої грані : скрипку почали тримати на плечі , але при переходах у високі позиції виконавець накладав підборіддя на верхню деку вправо від підставки. Такий спосіб, розкрив розширення позиційної гри ,тембрального збагачення . Але дана постановка блокував природній рух. У перші роки ХІХ ст. під впливом нових підвищених умов музичного мистецтва утверджується новий спосіб тримання скрипки: накладання підборіддя вліво від підставки. Дана постановка дала зміни: похиле положення скрипки під час гри, таке полегшило гру на соль струні у високих позиціях. Важливе значення для полегшення положення голови виконавця під час гри мав винахід Л.Шпора у 1820 році підборідника. Його використання ще більш звільняє ліву руку від пережимання. Окремі вдосконалення у скрипковому інструментарії так, само як і нові прийоми скрипкової гри, були зумовлені акустичними умовами концертної зали. Зміною інструмента сприяло накладання більш тонких і міцних струн. Широке розповсюдження нових прийомів гри сприяло нові художні враження. За допомогою прийому «вібратор» подавалось більш динамічне звучання що збільшувало широке розповсюдження звуку в акустичних умовах великого приміщення. Серед нових прийомів гри значного розвитку набули штрихи, а саме: летуче стакатто, рікоше, спікатто, мартелятто. Віртуози найбільше

збагатили гру, додавши їй в кожному творі складні технічні місця. Їхня гра була неперевершена. Скрипка як сольний інструмент мав широкий спектр виконавства.

У подальшому з розвитком світової музичної культури над створенням нових прийомів гри працювали сучасники того часу, що продовжили традиції романтиків. В результаті чого з'явилися нові скрипкові школи: московська, румунська, чеська та американська.

Література

1. Блок М.С., Цейтлин Л.М. Мастера скрипичной педагогики / С.М. Блок, Л.М. Цейтлин. – Москва, 1974. – С. 141-172.
2. Гинзбург Л., Григорьев В. История скрипичного искусства / Л. Гинзбург, В. Григорьев. – Москва : Музыка, 1990. – С. 20-45.
3. Струве Б.А., Станко А.И. Процесс формирования виол и скрипок / Б.А. Струве, А.И. Станко. – Москва, 1959. – 256 с.

УДК 785.74

ДУБЕНКО Л.Б.,
Мукачівський державний університет

РОЛЬ АНСАМБЛЕВОГО МУЗИКУВАННЯ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ-ІНСТРУМЕНТАЛІСТІВ

Сучасні тенденції музичної культури, орієнтовані на конкурентоспроможність фахівця, спонукають його набувати у процесі навчання ряд компетенцій: інструментально-виконавські, історико-теоретичні, музично-педагогічні, методичні, проєктивні, конструктивні, дослідницькі. Система музичної освіти спрямована, насамперед, на те, аби сформувати у студента навички сольного виконавства. Відтак, майбутній фахівець, демонструючи високі результати на конкурсах виконавської майстерності чи в сольній концертній діяльності, влаштувавшись на роботу, зіштовхується з певними труднощами у зв'язку з відсутністю навичок ансамблевого музикування. Адже саме оркестр чи ансамбль (поряд з педагогічною сферою) є основною базою для працевлаштування випускників вищих музичних навчальних закладів. У підсумку – неуспішна кар'єра та незадоволеність своєю професією.

Вихід із даної проблемної ситуації очевидний: збільшення кількості годин на заняття в ансамблевому класі. Саме у процесі роботи над камерними чи оркестровими творами розвиваються навички, необхідні для подальшої успішної діяльності: вміння інтегруватись у музичну тканину, вибудовувати спільну ансамблеву інтонацію і динаміку, відчувати пульсацію групового ритму, працювати з тембрами, швидко орієнтуватися в нотному тексті, підтримувати і допомагати колегам по колективу. Саме від ступеня «співдружності» різних творчих індивідуальностей залежить успішне функціонування ансамблю. Ці компетенції формуються як в однорідних

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>